

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVII. Ч. 207. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер 7-го вересня 1939.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 207. Jersey City, N. J., Thursday, September 7, 1939.

VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ З'ЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. "Свобода" 4-0237. — Тел. У. Н. Союзів 4-1016. 4-0807.

THREE-CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE-CENTS ELSEWHERE.

ФОРМАЛЬНЕ ПРОГОЛОШЕННЯ НЕВТРАЛЬНОСТІ

ВАШИНГТОН. — Американський уряд формально проголосив невідомість Америки про війну. Трьома окремими документами уряд заявив, що від бржучого європейського конфлікту держитись здалека, відмовляється воюючим краям висилати зброю, амуніцію і літаки, а також відмовляється відступати воюючим краям свої води для їхніх військових розрахунків.

Замітне те, що до воюючих країв не зачислено Канади, а то тому, що Канада офіційно не виводила Німеччини війни. З цього заключають, що Канада могла в Америці купувати зброю й амуніцію. Рузвельт спротивився плянові, щоб усі американські торговельні кораблі мали конвої, зложені з військових кораблів. Замість того Рузвельт приніс воєни, щоб усі торговельні кораблі мали на своїх бортах на мальовні більш американські прапорці. Американський уряд видав одночасно остерогу, щоб воюючі краї не зачіпали американських кораблів, бо це порушувало б невідомість.

В добре поінформованих колах говорять, що небагато уряд видасть ще один невідомостевий документ, на основі якого буде заборонено в Америці всяка пропаганда комуністичної, головне націзму, фашизму і чужого ідеології.

ЗАБОРОНА ЗБИРАТИ ЖЕРТВИ ДЛЯ ВОЮЮЧИХ КРАЇВ.

ВАШИНГТОН. — Департамент стейту дав приказ, що всі організації, які на власну руку збирають фонди на поміч котримуньбудь із воюючих країв, мусять зголосити свою акцію в згаданім департаменті. Такі збірки засадничо заборонені, хіба збірники для терпачих і мають гуманітарний підклад. Виняток творять тільки Червоні Хрести, які не мусять зголоситись до департаменту стейту.

ВЕЛИЧЕЗНИЙ РУХ НА БІРЖІ.

НЬЮ ЙОРК. — Ньюйорська біржа перебула день великого руху. Купно різних уділів було таке велике, що не встигло задовольнити покупців. Деякі уділи пішли дуже вгору, від 5 до 20 пунктів. Інші трохи впали. Скакали вгору уділи фабрик сталі і всі інші, що можуть виробляти продукти, потрібні для війни. Зате впали бонди і інші уділи, що мають свою сталу номінальну вартість. Навіть упали державні бонди. Назагал, слідна завишка цін усього, навіть у продуктах щоденної потреби.

КОМУНІСТИ ІЗДИЛИ НА ФАЛЬШИВІ ПАСПОРТИ.

ВАШИНГТОН. — Секретар американської комуністичної партії, Ерл Бравдер, зізнався перед комітетом Даеса і признав, що він сам, а також інші комуністичні провідники з Америки іздили по Європі на фальшиві паспорти. Звідки вони взяли ті паспорти та на які назвища вони іздили, цього Бравдер не хотів виявити. В часі допитів Бравдер сказав, що він радіє, що між Сталіном і Гітлером прийшло до замирення.

КОМІТЕТ ДЛЯ КОНТРОЛІ ЦІН.

ВАШИНГТОН. — Уряд створив спеціальний комітет, який має наглядати над надмірним зростом цін артикулів щоденної потреби. Зріст повстав наслідком війни в Європі. Коли ціни дали надмірно зростали, комітет уживатиме авторитету уряду, щоб зріст спиновати.

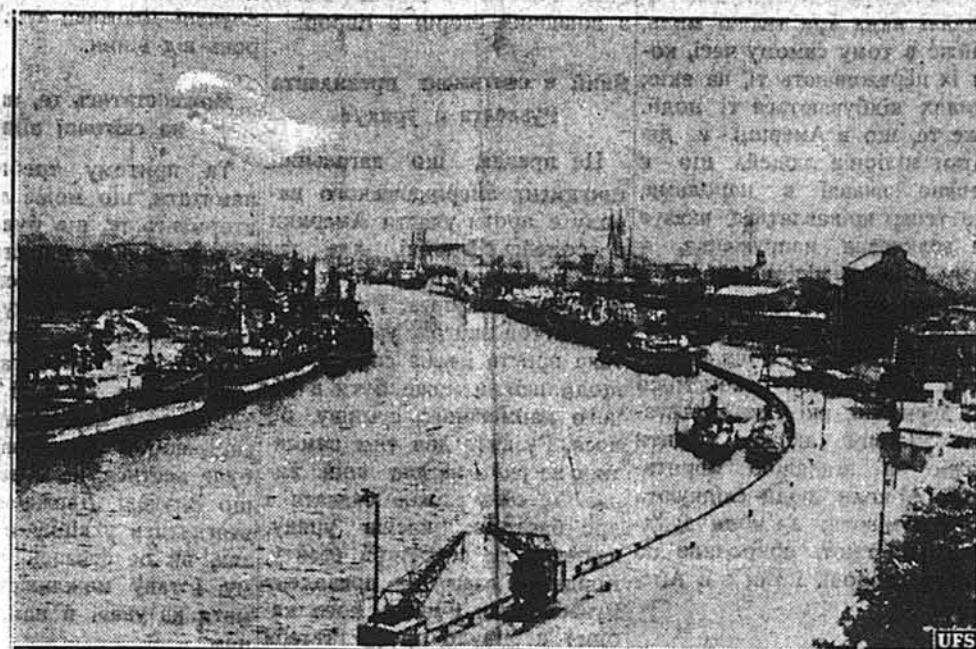
ХАОС У МОРСЬКИХ ПЛАВБІ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — Два англійські кораблі, яких вичікували в місцевім порті, не прибули на час. Вони спізнились уже 40 годин і дотепер ніхто не знає їх положення. В морських водах кружляє чотири німецькі лодки. Побойуються, що ті кораблі впали жертвою тих лодок.

МЕКСИКО СІТІ. — До мексиканських портів дотепер не прибув німецький корабель „Бремен" і ніхто не знає, де той корабель знаходиться. Зате до мексиканських портів сховалось коло 15 інших німецьких кораблів, які заважають мексиканському уряду кляти. Мексико побоюється, що ці кораблі готові закламувати мексиканську невідомість. Супроти цього уряд задумує перевести контроль і ствердити, котрі кораблі знаходяться в портах для бізнесу, а котрі тільки для сховку. Опісля видасть рішення в тій справі.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКЛИКАЄ ДО НАРАД АМЕРИКАНСЬКИХ КРАЇВ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт вислав запрошення до всіх американських країв на наради в Панами. Майже всі американські краї радо прийняли запрошення. Предметом нарад буде теперішнє положення в Європі, а також як мають американські краї поступати, щоб не допустити до війни на цій літці.

ВЕСТЕРПЛЯТЕ.

Вид польської пороховні на Вестерпляте, на березі. Висли проти Данцігу. За що пороховню йдуть завзяті бої.

ЗМАСАКРУВАЛИ МИТНИКІВ.

60 мексиканських пачкарів алькоголю зробили на кордоні засідку на митників. У перестрілці, в якій загнали скоростріли, згинули 3 митники та 10 жовнів, що їх ескортували.

СМЕРТЬ 26 ВУГЛЕКОПІВ.

В Ютанесбурге недалеко від Йоганнесбурга в Подунав'ю - Африканській Унії відорвалася вінда, якою зіжджало до копальні 26 вуглекопів, і впала на дно копальні. Між убитими вуглекопами є один європейський робітник.

СВЕН ГЕДІН РАНИЛИ У САМОХОДОВІ КАТАСТРОФІ.

У самоходовій катастрофі, що трапилася в Стокгольмі, відомий шведський письменник Свен Гедін важко поранився, так, що його мусіли відвезти до лікарні.

УКРАЇНЦІ З ПРАГИ НА ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

По припливі нової української еміграції з Карпатської України до Праги число безробітних збільшилось. Український Комітет з Комітетом допомоги збігав з Карпатської України мисів подбати про якусь працю для них. І так пощастило вже умістити кілька соток осіб в ірландські палати, пару десятків ірландців навіть на факховій праці. В Зелених Святах кількадесть осіб уде приїхало було навіть на відпустки на кілька днів. За 5-6 тижнів праці вони заощадили собі понад 100 марок, себто понад 1,000 к., за що собі тут закупили одяги, білизну, обуву і т. п., бо тут за ті гроші більше можна купити, ніж у Німеччині.

Багато з них — це бавиші учители й урядовці. Працюють переважно при будові доріг і у фабриках. Приміщення мають дуже добре: чисті кімнати з електричним світлом і купелями, а харчі в кантинах добрі й на тамобіні заробітки недрого. Своім положенням цілком задоволені, що є мимо волі найбільшою пропагандою для німців уряд і порядків. Лише тим гірше, що попадали на працю до хемічних фабрик або фабрик цементу; але таких мало.

ХОЧЕ ПОГОДИТИ СОВЕТИ З ЯПОНИЕЮ.

Берлін. — Подать, що німецька дипломатія працює завзято коло цього, щоб довести до замирення між Соведами і Японією. Хоч, щоб ті дві держави заклали договір про ненапад. Ці змагання зустрічаються з надзвичайними труднощами, але в Берліні є той думка, що труднощі будуть таки поборені. Знов інші сумніваються, чи навіть прийдє до мілітарного союзу між Німеччиною і Соведами.

ГРІМ ОЗДОРОВИВ СПАРАЛІЖОВАНОГО.

Над Лодзю та околицями перейшла буря з громиами. Підчас бурі грим ударив у хату Ю. Ковалюка в селі Юзефові під Хойнами і вбив господаря та хорану його сусіда, який був саме в хаті Ковалюка. В сусідній хаті лежав від років спараліжований Юсиф Малешкий. Підчас удару грому недужий упав на землю і опісля зривався з підлоги на рівні ноги та вибіг з хати і вже ходить нормально.

ПОЛЬЩА ЗАГРОЖУЄ ЛИТВІ.

„Берлінер Бераен Цайтунг" сугтує польської плянці щодо Литви. Той часопис пише, що Польща малаб життєві інтереси у своїх меншинних сусідів та які мали би забезпечити Литві безмежну свободу. В литовських політичних колах буміто зростає велика журба, бо на підставі власного історичного досвіду та останніх подій буміто грозить Литві зо сторони Польщі велика небезпека. Німецький часопис пише притому, що „коли йде про Литву, то треба її дати певність, що вона перейде через час бурі з неомеженою волею та самостійністю".

ВТОПИЛИСЯ В КАНАЛЬНОМУ БРУДІ.

У місті Галі, в Онтеріо, втопились 12 липня у збірнику каналного бруду 3 робітники. Здогадуються, що смрад так зачавив робітників, що були вислані, щоб прочистити збірник з каналних брудом, що вони попадали в страшну вонячу рідину й утопились. Згинув інспектор каналів Вествуд і два його помічники.

УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА КРИМЕРІ.

Українці в Вайта, Ман., від довшого часу мріяли набути свою власну крімері, в якій вироблялиб масло зо своєї сметани. Околиця Вайта є в більшості молонарська. Там плекають мало збіжжя для продажу, а більше для свого власного вжитку. Доказом може бути і те, що в місечку Канади, де є головна квартира цієї фірми. Тому українці в Вайта, порадившись, зорганізували кооперативу з наміченим капіталом 30 тисяч доларів і будували будували свою власну крімерню, якщо не зможе викупити за відовідну ціну існуючої крімерні. До цього часу продано вже уділів на коло 1,500 доларів. У ділі тільки по 10 доларів, щоб заінтересувати якнайбільше число фермерів і бізнесовців у цім ділі.

Президентом цієї кооперативи, яка називається Вайта Кооператив Лимитед, є А. Фігус, а секретарем В. Колісник.

ЧЕХИ ПРИ АНГЛІ І ФРАНЦІЇ.

Едвард Бенешов, бувший президент Чехословаччини, заявив у Лондоні, що чехословацькі громадяни будуть маширувати разом з англійським і французьким військом аж до остаточної перемоги.

З НАДМІРУ ШАСТЯ.

В касині в Сінаї в Румунії один грач, що йому вдалось розбити банк, помер із надміру зворушення на серцевий удар.

УБИВ У ДВОБОЮ.

М-гр прав Д. Здзярський зголосився на однім поліційнім комісаріаті у Вильні і заявив, що вбив у двобою Дмитра Твердохлоба, члена російської студ. корпорації „Рутенія". Здзярського придержали.

ГАРМАТНИМИ КУЛЯМИ І БАГНЕТАМИ ЗМУЩУЮТЬ УКРАЇНЦІВ БОРОНИТИ ПОЛЬЩУ

БЕРЛІН. — Американський кореспондент О. Д. Толшус подає, що між полоненими в польсько-німецькій війні є велике число українців і білорусів. Полонені зізнають, що їх гнали до боротьби під загрозом гармат. Твердят, що коли який українець чи білорус підчас походу впав від утоми, того польські офіцери зараз убивали.

За українських полонених згадує другий американський кореспондент, що дівдав дозвіл бути на фронті. Він подає, що бачив табір з яких 1,100 польських полонених. Усі вони були дуже нужденно вбрані. Як він їх оглядав, одна група віддала співати. Як він запитав, хто це співає, йому відповіли, що „це українці, що щасливі, що попали в полон".

НІМЦІ ОБСТРІЛЮЮТЬ ВАРШАВУ.

БУДАПЕШТ. — Столицю Польщі доспішно евакуують, бо німецькі війська наблизились вже на якій 30 миль від Варшави. Уряд е вже в Любліні, а американське посольство перенеслось аж на Волині, до міста Луцька.

ПОЛЯКИ СТАВЛЯТЬ ОПІР.

БЕРЛІН. — Німці признають, що польські війська відступають у боротьбі. В деяких місцях поодинокі місцевості переходили кількох разів з одних рук до других. Та виходить, що німці мають більшу силу і краще озброєні. Надіються, що польська армія скінчить свої головні сили над Вислою і Бугом і там прийдє до першого великого бою, від якого висліду буде залежний дальший опір Польщі.

ГОВОРЯТЬ ПРО РЕЗИГНАЦІЮ СМІГЛЮ-РИДЗА.

БУДАПЕШТ. — Дійшли відомості з Варшави, що польський начальник Сміглі-Ридз згодується на руки президента держави резигнацію зо свого уряду.

ГОЛОВНА ЦІЛЬ — ПЕРЕДЕРЖАТИ.

БУДАПЕШТ. — Головна ціль польської армії має бути тепер здержувати похід німців якнайдовше, себто до того часу, заки зачнуть ширші військові операції армії Франції й Англії. Дух армії є добрий. Она, як подають польські комунікати, рішена боротися до загибуні.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕВДОВОЛЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ.

ПІАРИЖ. — Французька преса доносить, що в деяких німецьких містах, головне в рурській обдасті, а також у Чехії й на Мораві, є великі вияви недоволення з німецької влади.

КАЖУТЬ, ЩО ЇХНІ ВТРАТИ НЕВИЛИКИ.

БЕРЛІН. — Урядово подають, що німецькі втрати на польських фронтах є незначні. Спис убитих і полонених пояснюють в короткому часі.

ТОРПЕДУВАЛИ, ЧИ НІ?

ЛОНДОН. — Німецький уряд рішучо перечить тому, що англійський пасажирський корабель „Атенія" затонув наслідком судна. Англійська адміралія подає інакше. Каже, що корабель затопила німецька субмарина. Покликається на зізнання капітана корабля і публіку. Німці кажуть, що це левно пук котел.

В катастрофі згинули 44 особи. Усіх пасажирів було 1,418.

БОМБАРДУВАЛИ ЛЬВІВ.

ВАРШАВА. — Між містами, які бомбардували німецькі літаки, був також і Львів. Наслідком бомбардування згинуло там понад 80 осіб, а до 200 осіб є ранених.

ШЛЕСЬК У НІМЕЦЬКИХ РУКАХ.

БЕРЛІН. — Горішний Шлеск wraz з містом Катовице є під німецькою владою. Німецьке звідомлення подає, що поляки мусіли дуже скоро відступати і не мали змоги поніщити фабрики. Шлеск є великим промисловим центром. Багатий головне в вугілля.

КАЖУТЬ ЗАЖДАТИ.

ПІАРИЖ. — Французькі військові комунікати є дуже сухі й короткі. Кажуть в них, що на фронті все поступає пляново. Рівночасно звертається публіці увагу на те, що військова команда знає, що кожний хоче дістати кожного дня якнайбільше відомостей з фронту. І такі відомості будуть подані. Правда не буде закрита. Але покищо нема нічого особливого. А подробиць подавати не можна, бо з них ворог міг би довідатись про пляни дальших операцій.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свобода": B'Ergen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: B'Ergen 4-1016.
4-0807.

В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОРА ЗАЧАТИ НАНОВО

Що робити у тих критичних часах, щоб захистити Америку від того нещастя, яке тепер зависло над Європою? Таке питання ставить ген. Гю С. Джансон, відомий критик діяльності президента Рузвельта, зокрема тої економічної політики, що зв'язана з "New Deal". І дораджує всім **стояти твердо при президенті Рузвельті**, себто при тому його становищі, яке він тепер займає, держачи Злучені Держави здалека від того, щоб стати активно по боці одної з воюючих сторін в Європі.

Отсе домагання поширює ген. Джансон у певній мірі й на інші справи. Він звертає увагу американської суспільності, що як президент так і уряд мусять тепер дістати від загалу більше попертя. І цілий край, уся суспільність, мусять прибрати такий вид, щоб світ бачив, що президент і уряд це справжній великий авторитет, що вони є дійсно висловом думки і волі цілої американської суспільності. Отже не можна тепер далі вести обструкції тому, що когось не подобається особа президента Рузвельта. І не треба демократам глядіти на республіканців як непотребів і шкідників. А республіканці мусять перестати ставитись ворожо до всього того, що виходить з демократичного боку тільки тому, що воно є ділом демократів. А треба думати, що як в одних так і других рядах є чесні й порядні люди, що можуть принести користь громадській справі.

Беручи під увагу ту боротьбу, яка ведеться в робітничих рядах, а далі й ту, яка іде між бізнесом і працею і між бізнесом та економічною політикою президента Рузвельта і його адміністрації, ген. Джансон пропонує у тому всьому, "завіщення зброї". Він не надіється, що станеться якесь чудо й ці всі спори відразу зникнуть. Він тільки бажає, щоб настало тимчасове примирення, потрібне на те, щоб през. Рузвельд і уряд мали спокійнішу руку повести таку політику, яка охоронила б Злучені Держави від того нещастя, яким була б американська участь в європейській війні. І ось тому ген. Джансон, ось той постійний гострий критик економічної політики през. Рузвельта, дораджує всім попірати тепер президента в усьому. Робить тільки один виняток на випадок, якби президент намагався втягнути Злучені Держави в європейську війну. Тільки таке одне еVENTУАЛЬНЕ намагання дораджує ген. Джансон не попірати.

"It is time for a fresh start", пише ген. Джансон. А розуміє під тим те, що вини за незгоду в Америці треба шукати по обидвох сторонах. Але замість тепер застановлятися над тим, хто винен, і взаємно себе далі обвинувачувати, краще "зачати наново". Виступає згідно в такий спосіб, щоб піднісся авторитет Злучених Держав, а згідно президента й уряду, що є речниками і представниками інтересів краю.

**Яким шляхом підуть
Злучені Держави**

Дадуться, чи не дадуться втягнути в європейську війну?
Остаточне рішення не западе тепер, а доперва пізніше.

Останні світові події відтягують американців від того, що діється в себе вдома, бо вся їх увага звернена тепер на те, що діється в Європі. Люди починають відчувати, що світ таки дуже зблизився. А зближило його в першу чергу радіо. Це зробило той величезний переворот, що нині в Америці можемо переживати великі події, що діються у віддалі яких три тисячі миль, майже в тому самому часі, коли їх переживають ті, на яких землях відбуваються ті події. Вже те, що в Америці є десятки мільйонів людей, що є кровно зв'язані з народами, що тепер кривавляться, вказує на величезне напруження, з яким слідять мільйони людей в Америці за тим, що діється на європейському полі боротьби. Та крім цього є ще й інтереси ідеологічні, економічні чи державні, які також втягають мільйони людей слідити точно за згаданою боротьбою. А коли люди слідкують то й думають; а коли думають, то стають природно по якійсь стороні. І так є в Америці.

Загальний настрій населення.

Майже згідно стверджує преса всіх напрямків, що коли питати звичайного американського громадянина, фермера, робітника, купця, то кожний з них ставиться з недовірою до провідників європейської політики і є за те, щоб Злучені Держави держалися з боку і не мішалися до європейських спорів. Ще надто добре є в пам'яті всіх минула світова війна і ті жертви, які в ній понесла Америка, а з яких, на думку тих людей, нічого доброго не вийшло ні для Європи ні для Америки. Таке саме, кажуть вони, або ще гірше, сталося б тепер, коли б Злучені Держави дали втягнутись у нову європейську війну. Ось так відчуває американський загаль тепер. Але подібно відчував і в 1914 році! І тоді американський загаль був проти американської участі в європейській війні. Але сталося, як знаємо, інакше. І отсе треба мати і тепер на увазі. Так, як тепер справи виглядають, то Злучені Держави, коли йде про формальні й урядові заяви, держаться осторонь європейської війни. Значить, не дають до пізнання, що готові взяти в тій війні збройну участь. Як знаємо,

конгрес відмовився ухвалити законопроект през. Рузвельта про змодифікування Акту Невтральності. А це значить, що більшість вибраних американським загальом представників, що є в конгресі, є настроєні неприхильно до того, щоб уряд мав можливість зробити такий крок, який міг би втягнути Злучені Держави у війну і стати по стороні одної з воюючих сторін в Європі.

Який є сентимент президента Рузвельта й уряду?

Це правда, що загальний сентимент американського народу є проти участі Америки в європейській війні. Але також певним є, по чій стороні є симпатії през. Рузвельта і вашингтонського уряду. Це така проста і ясна справа, що щодо неї не може бути в нікого найменшого сумніву, бо през. Рузвельт дав три симпатії не раз і два, свій вираз. Те саме можна сказати і про багатьох членів уряду, включно до секретаря стейту, Кордела Гола. Як президент Рузвельт, так і весь його кабінет є рішучо проти Гітлера і його метод боротьби, а також і проти нацизму, зокрема проти його расової доктрини. Також нема найменшого сумніву щодо того, що в розумінні през. Рузвельта Гітлер, себто Німеччина, є напастником. Це факти і з ними треба числитись. Політичні противники політики през. Рузвельта, головню республіканці, кажуть, що президент зв'язує свої сентименти з американською загрозою політикою, і то не так з ненависті до Гітлера і нацизму, як тому, щоб відтягнути американський загаль від уваги над промахами урядової економічної політики. І через те, кажуть вони, готов президент навіть втягнути Злучені Держави у війну. Таким чином, кажуть вони далі, зможе він дістати нові повноваження і продовжити панування демократичної партії, а то ще й самому стати президентом держави третім наворотом.

Ставиться до всього обережно.

Якжеж є по правді? На те ніхто не може дати повної відповіді. Але, маючи те все на увазі, буде розумно послухати поради през. Рузвельта, як він дав журналістам підчас

останньої з ними конференції. През. Рузвельт порадив їм не слухати у таких справах отих різних поголосок, що тепер курсують, і яких чим далі, тим більше буде, а держатись стисло фактів. А якщо не є кому ясне, то звертатися по в'яснення до відповідних урядових осіб чи чинників і вимагати від них відповіді. Думаємо, що це дійсно найпрактичніший вихід з положення. І тому і нам треба чіслитись у тій справі в першу чергу з фактами. А до таких фактів належить незатвердження конгресом проекту зміни Акту Невтральності, а далі заява президента, що Злучені Держави стоять осторонь від війни.

Може статись те, що було за світової війни.

Та притому треба завжди пам'ятати, що може легко повторитись те, що було з Америкою підчас минулої світової війни. Сентимент през. Рузвельта й уряду рішучо багато заважає. Заважає і інші впливи. А як пропаганда в Америці піде по лінії тих сентиментів, а це триватиме місяці, або й рік, а війна далі буде вестись, не є виключене, що Злучені Держави дадуть втягнутись у війну в Європі, так, як це сталося у минулому. І таку можливість треба мати на увазі й нам, українцям.

Недільна радіова промова през. Рузвельта дає багато додумання. Президент ясно зазначив, що "Німеччина напала на Польщу". Ось тим він у жев виразно підкреслив, хто є в його розумінні напастником. До цього треба ще додати, що президент нагавував рівночасно "вжиття сили" і "погрози силою", через які не було в Європі спокою впродовж останніх чотирьох років. Нема найменшого сумніву, що отсі слова президента відносяться до Німеччини і до Гітлера. Як і нема сумніву, що те, що діється тепер в Європі, не може бути байдужим для Америки, згідно з переконанням президента. Тепер тільки питання, в яким виді виявить себе ота "небайдужість".

КОМУНІСТІВ НЕ ВПУСКАЮТЬ ДО АНГЛІЙСЬКОЇ АРМІЇ.

В англійському парламенті виявилось, що міністерство війни в Лондоні є противне тому, щоб до англійської армії вписувались комуністи. На днях до англійського війська не прийняли одного британця, який бився в Іспанії по стороні соціалістів.

**ПАРТІЙНЕ СУПЕРНИЦТВО ТА
АВТОРИТЕТНИЙ ПРОВІД**

Ми всі розуміємо, що у важких і навіть менше важких для народу часах є непотрібні, недодільні і тому шкідливі всікі партійні гризи та беззмістові суперництва, бо вони одних громадян відтягають від насущної праці, а інших знеохочують та поширюють серед них зневіру. Кажу про беззмістове партійне суперництво, бо доцільна, шляхотна та розумна партійна ривалізація навіть дуже потрібна: вона витворює в широкіх колах громадянства зацікавлення до позитивної праці та до змагання на всіх ділянках життя, у всіх напрямках розвитку суспільності.

Та в сучасну хвилину можна не без причини і не без слухності поставити прилюдне питання: Чи існує в нас доцільне партійне суперництво, чи такого суперництва нема, і чи в сучасних обставинах не було його треба для зрушення як відновлення організаційного громадянського життя.

Може стрінуся з закидами партійної преси, коли скажу, що в останніх часах не додачу організаційного руху на тлі партійного суперництва серед нашого громадянства, а навпаки — бачу занедбання зв'язків партійних організацій зі своїми долами, так, що загаль українського громадянства не тільки на північних землях, але навіть у Галичині полишений здебільша сам собі. У наших масах витворюються різні настрої, якісь дивні надії, які в сумі зовсім не є добрим підложжям для політики, особливо такої, що мала б іти проти загальних настроїв і надій. Та саме тому треба незвичайної політичної активності, щоб ці чуттєві, емоціональні порухи не запанували над політикою, або не зробили її просто неможливою на випадок, коли б вона мусіла бути непопулярною.

Цей стан не означає, що загаль нашого громадянства відвертається від політики, або може сходити на політичні манівці. Коли на низах можна було почути: "Ми самі знаємо, що маємо робити", то це лише доказ на те, що чимраз більше рвуться партійно-політичні зв'язки, що низи йдуть за своїми настроями.

Не без рації сказано було в "Ділі", що в такому організаційному стані, як тепер, "агенти чужих сил готові пхнути наш нарід до політики катастроф, що може принести нам необчислені національні

втрати". В такому важкому і важкому моменті, в якому вирішуються великі справи міжнародної політики, годі полагати народні маси без організації, поради та допомоги також у політичних справах, бо застій у тій ділянці може довести нашу націю до велими тяжких наслідків, яких описати ніхто і нічим не направи. Це не легкий, але почесний обов'язок наших легальних партійних центрів!

З початком цього року піднялась була у нас думка про політичний контакт між українськими партіями для узгодження провідних думок нашої внутрішньої політики і зроблено навіть перші кроки для міжпартійного порозуміння. Але потім, замість поширювати контактування між партійними провадами, зачалася благодать відпочинку партійних організацій. Тепер усяка політична робота завершується газетними статтями з комбінаціями найновіших подій міжнародної політики, "окружування" на всі боки, а нашу внутрішню конструктивну роботу лишемаю облогом, серед хаосу, без підготовки нашого становища супроти грядучих подій...

Не добре воно допускати таких занедбань. Зокрема це перший обов'язок партійно-політичних організаторів чути і стежити за думками власного громадянства, щоб опісля не було запізної кермувати тими думками.

Хай тепер регулятором політичних подій і міжпартійних спорів буде безпартійний контакт партійних організацій з народом і нехай виміна думок у міжпартійних взаєминах утворить авторитетний політичний провід, що має вивести нашу націю у краще майбутнє.

Нам не пора вичікувати та сподіватися, треба необхідно діяти здоровими засобами та вірити! — ("Діло").

Д-р Кость Левицький.

ЗАЛІЗНИЦІ В БРАЗИЛІЇ.

Згідно з останніми статистичними даними (1936 р.) було в Бразилії 194,000 кілометрів залізної дороги.

Найбільше залізниць має стейт С. Павло, бо 47,878 кілометрів, найменше територія Акре — 40 кл. У Парані є 15,329 кл. залізної дороги, більше на 4,626 кілометрів від Санга Катаріни.

(Далі буде).

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ
КНИГА ПЕРША.

11)

Гордубал вже далі не падає, сидить на східці й кліпає очима. Ти спниш у світлиці, мовля, ти газда. Так ось що, Поляно, вісім літ ти була сама собі господиня, а тепер сердешна, що матимеш газду над собою. Ех, серденько, подивись, який то газда: сидить на східці й хнюкає, тиб йому ніс утерла фартухом, такий з нього господар. Гордубал відчуває щось на губі, дотикається до того, та, Боже мій, цей усміх! Гордубал усміхається до тьми: який ти газда! — наймит. Прийшов наймит до коров, пані, а ти, Поляно, будеш, як дідичка. Ну, бачиш, усе можна залагодити: коні й корови, Степан і Юрай. Корови в тобі вилекаю, Поляно, радість буде на них подивитись — і віви також; усе матимеш, над усім будеш панувати. Так диви, вже можна диха-

ти й не гехкаю більше; можеш до себе набрати повітря, як ковальський міх. Деж-пак, господині, наймитові нема що робити в світлиці; піде спати до коров, там його місце. Там чоловік принаймні не такий самітний, чує, що хтось дихає; буває зневажа голосно заговорить і сам того злякається, але до корови може заговорити, оберне голову й послухає. Добре спиться в хліві. Тихо, тихо йде Юрай до хліва, теплий дух коров його обгортає, заворушився ланцюг на драбині. Геть, коровки, геть, це я; слава Богу, соломі є досить для чоловіка. Вибіла дванадцята го-ди-на, хвали монез дух Господа та Ісуса; його си-на. — Ні, цього в Америці не було. "Ту-ту-ту" гуде ріг нічного сторожа, немов би де корова мичала.

VIII.

Степан запірає коні до воза. "Добрідень, господарю", кличе, "не хочете подивитись доли на луки?"

Юрай трохи кривиться: чи я панський управитель, щоб я їздив возом оглядати поле? А шож, робити нема чого, нікуди йти з косяю на жито; чом не подивитись на Полянине газдівство?

Широкі полотняні штани має Степан і синій фартух — видно, що є в долини; а чорний як циган. "Ці-ц!", циркає на коні, й уже вони з грюкотом і торхотінням летять, Юрай ледве держиться за драбину; але Степан стоїть, капелюшок назад, віжки високо й пограває батіжком над шиями коней. Ну, помяду, куди там спішити?

"Ех, ти", каже Юрай незадоволено, "чого так тягнеш коні за губу? Бачиш, як мелють мордами, болить їх це".

Степан обертається й шкрити зуби. "Це мусить бути, пане", каже, "Щоб несли голову догори".

"А навіщо", дивується Гордубал, "Хай несуть голову, як ім наросла".

"За це добре платять, го-

сподарю", пояснює Степан. "Кожен покупець дивиться, чи кінч тримає голову догори. Дивиться, пане, дивиться, тепер біжать добре: на задніх ногах, а передніми лише так гребуться по землі. Ці-ц".

"Та не жени їх так", кличе Гордубал.

"Учаться бігти", каже Маня байдужо. "Хай учаться. Куди його, пане, з ледачим конем?"

Чи Степан так і Поляну веде? — думає Гордубал. Ціле село оглядається: це іде Гордубалова жінка, диви, яка ді-дичка; руки заложити та іде собі. А чогоб не була горда? Слава Богу, є інша ніж решта жінок, тверда й рівна як стовп; має двір, як кріпость, сім тисяч уторгувала за пару коней, отже має чого задрити голову. За це, братчику, добре платять.

"Так тут є та долина", вказує Степан батогом. "Аж до тих акацій — все належить господарю".

Гордубал злазить з воза мов поламаний. Розтряс ти мене, чорте. Так це та долина, правда, трава аж по пояс, але суха й тверда — не розказуй, це не бурякова земля, це степ.

Маня чухає собі шию. "Допити цієї долини аж поти, господарю, то трицять коней тут могли би пастися".

"Ну-у", заперечує Гордубал, "земля тут не дуже то масна, голубчику".

"Навіщо масна?" — вишкіряється Маня. "Кінч, пане, мусить бути сухий. Чейже не хочете годувати коні для різни-ка".

Гордубал не відповідає та йде до коней, поклепає їх по лисині. "Но-но-но, малий, не бійся, ти молодець. Чого стрижеш вухами? А ти, ах, ти розумна! Чого стукаєш копитом, хочеш чогось?"

Степан випирає коні, випростовується й каже, якось гостро: "Не балакати з кінчми, пане. Змякнуть".

Гордубал сердито обертається до нього: Що ти так до газди? Та це він мабуть так каже, щоб коні до мене не звикли. То я до твоїх коней і не буду мішатись, ти смаркачу, ну, ну, не мусиш хмуритись.

Степан пускає коні вільно пасти траву, який дурний, ані другої коси не взяв. Юрай зідхає й дивиться через долину

до гір понад Кривим. Там принаймні бачиш порядні лани: бараболя, овес, жито — подекуди жито ще стоїть, подекуди вже вяжуть снопи. — "А хож, Степане, купив наше поле нагорі?"

"Якийсь Хлобуняк".

Ага, Хлобуняк, Андрій Гусар; тимто він у коршмі до мене не признався, стидався, що видурив у жінки поле. Юрай поглядає на гори, дивно, начеб-то Гордубалове поле скотилось із гори й сіло в долині.

"А Рибари там долі?" питається Юрай.

"Тут долі", каже Степан, "У тамтої бік, три години дороги звідсіль".

Три години дороги, ади, як ще далеко до Рибарів. З нудоти Гордубал вириває стебло трави й жує його; якесь ки-слувате й скрипуче оно — то там на горі, на полонинах, трава смакує цілком інакше, запашніше, відгонить чребре-ню. Юрай чимчикує по луках далі й далі; яка рівнина, нічого не видно крім неба, але це не таке небо, як там на горі, тут воно якесь запорошене. А це лан кукурудзи,

**НА
РОЗПУТТІ**

Історія одної родини. Написав Р. Д. Савчак. З передисло-ву Л. Нигрицького. Ст. 128. Видавництво "Українська бібліотека". Видавець Іван Тиктор, Львів.

Оповідання одного адвоката, що через помилку-во виховання не вдалося йому діти.

Ціна 50 центів.
Замовляйте в "Свободу":
"Свобода"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДВІ МІРИ.

Доносить спеціальна телеграма до „Нью Йорк Таймсу“ з Бостону, що поляки того міста є страшно обурені на бомбардування німцями Ченстохови, польського „святого міста“.

Могли би при тій нагоді поляки подумати з великою користю для своєї совісті, що їм приходиться відчувати те, що почували православні українці під Польщею, як їм поляки валили їх церкви.

Та поляки про це не думають: вони все ще міркують, що це лише кривда, коли хтось інший вальє церкву поляків, а це зовсім не кривда, як церкву вальє поляк українцям.

НЕВДАЧА, АЛЕ ЧИЯ?

Говорив у неділю один проповідник у Нью Йорку, що вибух нової війни покаже на невдачу християнства розв'язати найбільше завдання цього покоління: знайти якусь зараду на війну.

Невдача справді є, але чому вважати її з християнством? Невже поза християнством хтось знайшов таку зараду? Чи не невдача це всього людства?

ЛЬОЯЛЬНІ?

Предсідник німецької організації ветеранів світової війни подає до американських газет заяву, що члени цієї організації, всі натуралізовані громадяни, виконують свою присягу вірності Злученим Державам.

Подібне заявляли американські громадяни німецького роду в минулій війні й назагал вони були справді льояльні супроти своєї прибраної вітчизни до того, що билися в американських рядах проти Німеччини.

Цікаво, чи розуміють вони так свою льояльність супроти Америки тепер, коли в Америці розвели нацистичні діячі широку пропаганду, що німець має бути льояльний Німеччині, де він не жив би.

СПРАВДІ НЕ ДУМАЛИ?

Писав неділяний „Нью Йорк Таймс“ про святкування річниці трох греш у Нью Йорку й звернув спеціальну увагу на виступ на цих святах італійських і польських дитячих груп. Писав у донесенні, що діти танцювали, не думаючи про своїх далеких земляків у Польщі й Італії, що, мовляв, стоять перед обличчям війни, але вже справді воюють.

Цей репортер підняв з одобренням: мовляв, дивитися, які добрі вони американці, що про такі речі й не думають!

Та чи справді не було там нікого, що думав про Європу? А репортер, що таке писав?

ПО СОБІ СУДИТЬ?

Доносять з Дорну, в Голландії, що німецький цар Вільгельм боїться за Гітлера. Мовляв, цар усе був великим поклонником Гітлера, але останніми часами він став за нього побоюватися.

Зовсім кайзера виходить немовби порада Гітлерові не виставлятися так дуже на небезпеку.

Пощо говорити загальниками? Чи не краще сказати реально: що займаєш, займай, але Голландії не рушай.

У Німеччині курсує така анекдот: до поїзду в Німеччині входить кондуктор переглянути білети. „Гайль Гітлер!“ — каже він, піднявши вгору руку.

„Гайль Гітлер!“ — відповідають усі пасажирів, крім одного. Кондуктор підходить до нього й каже демонстраційно: „Гайль Гітлер!“ Цей ще не відповідає.

„Пане! Ви не знаєте, що ви

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАВАЖУЄ ПРАЦЯ І ІДЕЯ.

Мені здається, що кожний з нас так дивується як і я, коли вичитує в „Свободі“ й в „Юскрейнн Віклі“ про те, що наша молодь щораз більше пристає до У. Н. Союзу, що щораз більше маємо молодечих відділів. Я не раз застачуся над тим, чому то так тяжко дістати нашу молодь до нашої організації. Мені завжди здавалося, що колиб та молодь знала добре історію У. Н. Союзу, колиб вона брала собі до серця те, що знаходить в „Юскрейнн Віклі“, то вона таки мусіла б бути в рядах нашої організації й тої ідеї, яку вона заступає. Мені здавалося, що треба шукати ще якихсь способів, щоб дістатись до розуму і серця тої молоді. І той спосіб уже є. Ось також і в нас зорганізовано відділ з молоді ім. Дмитра Вітовського. За це треба признати заслугу п. В. Загаєвичеві, що так уміло переконав молодь про те, добро, яке спливає на членів і нашу імміграцію з нашого У. Н. Союзу. Дуже розумно поступив наш У. Н. Союз, що взявся ще й у такий спосіб приєднувати молодь до У. Н. Союзу.

Знаю, що не тільки мене, але й багатьох наших людей дуже болить, коли хто нападає на У. Н. Союз і „Свободу“. Але ми тут є тої думки, що шкода витрачувати багато сил на боротьбу з такими противниками. „Свобода“ виховала нашу імміграцію. Це наш нарід добре знає. У. Н. Союз вложив велику силу праці й грошей, щоб піднести і зорганізувати наш нарід в Америці. Якби не було їх праці й осягнень, ми стояли б в Америці дуже низько й не давали б Рідному Краєві тої допомоги, яку вже дали та яку ще дамо. Тому хто тільки дбає про українське добро в Америці, той повинен допомагати скріпляти ряди У. Н. Союзу. Бо це буде скріплення справжньої народної праці і української ідеї.

Гнат Климишин,
Палмертон, Па.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

UKRAINIAN CONGRESS ENDS

500 Delegates Close Youth Session in Newark

Special to The New York Times.

NEWARK, N. J., Sept. 4.—The North American Ukrainian Youth Congress, which has been attended by 500 delegates from the United States and Canada, closed its three-day session at the Hotel Douglas here today with the election of officers and the passage of resolutions.

One resolution expressed the congress as not in sympathy with the present plight of the Poles in view of their treatment of Ukrainians. Another urged strict neutrality on President Roosevelt. A third promised aid to the European movement for Ukrainian independence.

Michael Piznak of New York was elected president. Other officers chosen were: Walter Bukata of Elizabeth, N. J., vice president; Miss Olga Shabatura of Pittsburgh, second vice president, and Peter Zaharchuk, treasurer. Toronto was chosen as the meeting place of the congress next year, subject to change by the executive committee. (N. Y. Times, Sept. 5, 1939).

ХТО ПОПИРАЄ БИЗНЕСИ, ШО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“, ТОЙ ПОПИРАЄ „СВОБОДУ“.

має відповіді?

„Знаю, але до мене це не відноситься. Я голяндець!“

Заскочений несподіванкою кондуктор гукнув: „Почекайте! Гітлер же там прийде!“

„Можливо“, каже спокійно голяндець. „Цар уже там є!“

ФІЛАДЕЛЬФІЯ І ОКОЛИЦІ!

ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 35, 45, 62, 83, 105, 128, 163, 239, 268, 324, 339, 375, 422, 362, 383, 156, 237, 352, 388, 321, 248, 331, 307, 116, 245, 247, 173, 347.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ

вище поданих відділів У. Н. Союзу відбудуться
В СУБОТУ, 9. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 9, 1939)
в УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, 847 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Початок у годині 6. вечором.

Проситись урядників усіх вище згаданих відділів прийти обов'язково на ті збори. На тих зборах будуть обговорені такі справи, які є важливі для кожного відділового урядника, а також і члена. Тому кожний урядник повинен конче взяти участь у цих зборах; на яких організатор У. Н. Союзу В. Загаєвич виголосить організаційний реферат та порушить такі справи, які певно будуть інтересувати кожного урядника. Крім урядників усіх відділів повинні прийти також і члени поближніх місцевостей. Так само не-члени можуть бути присутні на нарадах. Члени класи Т. повинні мати на зборах свої грамоти.

Пригадується ще раз, що не повинно бути ані одного такого відділу, який не прислав би своєї репрезентації на ці збори.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р В. Гаган, предс.; М. Ребак, кас.; Т. Сантуні, секр.; С. Слободян, гол. радний У. Н. С.

ГОТОВІ, АЛЕ ЖДУТЬ.

Італійський наслідник престолоа, князь Умберто, робить перегляд італійських військ. Як почалася війна між Німеччиною й Польщею, а потім між Англією й Францією та Німеччиною, Італія проголосила свою нейтральність.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НІОУРК, Н. ДЖ.

Концерт молоді.

З нагоди 7-мої річної конвенції Ліги Української Молоді Північної Америки в неділю, 3. вересня ц. р., відбувся тут концерт молоді в честь нашого композитора М. Гайворонського.

Концерт був по полудні у прекрасній салі „Есекс Гавз“. Розпочала його панна Галина Сивуляк з Філадельфії, виголосивши поему Романа Купчинського п. з. „Ода до пісні“. Філадельфійський Хор Молоді під проводом Степана Марусевича відспівав 2 пісні: „Жала Улянка“ В. Ступницького і „Калина“ М. Гайворонського. Хор св. Володимира з Пітсбургу, Па., під проводом Мирослава Желехівського відспівав 2 пісні: „Верховино“ М. Лисенка і „Лічу в неволі“ Д. Січинського. Супровід фортепіанний був у руках панни Ірини Желехівської. Український Молодечий Хор з Нью Йорку і Нью Джерзі відспівав дві пісні: „Ой, чого ти почорніло“ Л. Ревуцького і „Черевки“ Ф. Колесси. Супровід фортепіанний грала панна Віра Стеткевич. Після того п. Степан Марусевич представив публіці п. Михайла Гайворонського, якому присутні зробили сердечну овацію. Першу частину програми закінчили танці Українського Танкового Клубу в Нью Йорку під управою Еугена Патрика.

На другу частину програми зложилися отсі точки: 1. Жіночий хор з хорів ньюйорського і філадельфійського (під проводом С. Марусевича) відспівав 2 пісні М. Гайворонського: „Відала мене моя матінка“ і „Вечір“ (Садок вишневий коло хати). 2. Чоловічий хор з Нью Йорку і Філадельфії (дир. С. Марусевич, піаніста Віра Стеткевич) відспівав 2 пісні: „Ой, у лузі червона калина“ О. Кошиця і „Закувала та сива зозуля“ П. Ніщинського. 3. Скрипковий ансамбль (Стеця Ковалко і Марія Калакура, перша скрипка; Андрій Мельничук і Галина Рогальська, друга скрипка; Степан Марусевич, віола; Гертруда Морала, віолончель; Марсель Вагнер, бас; Оля Дмитрів, піаніно) відіграє „Думку коломийку“ А. Кужелі; „Ой, в полі могила“, „Чом, чом не прийшов“ М. Гайворонського (обі ці пісні співала сопрано-ве-сольо-панна Анна Тростянецька з Ірвінгтон, Н. Дж.); „Ноктурн“ Я. Лопатинського і „Козацький похід“ М. Гайворонського. 4. Хори ньюйорсько-ніоджерзійський, пітсбурзький і філадельфійський відспівали під проводом М. Желехівського пісню „Ой, зійшла зоря“ (сольо Михайло Буката). 5. Хор з Нью Йорку і Нью Джерзі та хор з Філадельфії відспівав (під дир. С. Марусевича) в супроводі фортепіанна Віри Стеткевич дві пісні М. Гайворонського: „Не журімося“ і „Коваль“. Про пісню „Коваль“ я мушу сказати пару слів окремо. Написав цю гарну поему Іван Франко. До них доробив оригінальну музику М. Гайворонський. Це музика захоплива, бо передає тонами те, що думав словами поет Іван Франко. Особливо відзначається й импонує та фраза, що нею поет підбадьорює наш нарід словами: „Ходіть, люди, з хат і з поля, тут кується краща доля“. 6. Обі ці хори відспівали враз із смичковим ансамблем дві пісні: „Ой, ти дівчино заручена“ і „Гей, там на горі Січ іде“. Обі ці пісні співала враз із хором уся публіка. Закінчено концерт відспіванням „Ще не вмерла України“.

самбля (Стеця Ковалко і Марія Калакура, перша скрипка; Андрій Мельничук і Галина Рогальська, друга скрипка; Степан Марусевич, віола; Гертруда Морала, віолончель; Марсель Вагнер, бас; Оля Дмитрів, піаніно) відіграє „Думку коломийку“ А. Кужелі; „Ой, в полі могила“, „Чом, чом не прийшов“ М. Гайворонського (обі ці пісні співала сопрано-ве-сольо-панна Анна Тростянецька з Ірвінгтон, Н. Дж.); „Ноктурн“ Я. Лопатинського і „Козацький похід“ М. Гайворонського. 4. Хори ньюйорсько-ніоджерзійський, пітсбурзький і філадельфійський відспівали під проводом М. Желехівського пісню „Ой, зійшла зоря“ (сольо Михайло Буката). 5. Хор з Нью Йорку і Нью Джерзі та хор з Філадельфії відспівав (під дир. С. Марусевича) в супроводі фортепіанна Віри Стеткевич дві пісні М. Гайворонського: „Не журімося“ і „Коваль“. Про пісню „Коваль“ я мушу сказати пару слів окремо. Написав цю гарну поему Іван Франко. До них доробив оригінальну музику М. Гайворонський. Це музика захоплива, бо передає тонами те, що думав словами поет Іван Франко. Особливо відзначається й импонує та фраза, що нею поет підбадьорює наш нарід словами: „Ходіть, люди, з хат і з поля, тут кується краща доля“. 6. Обі ці хори відспівали враз із смичковим ансамблем дві пісні: „Ой, ти дівчино заручена“ і „Гей, там на горі Січ іде“. Обі ці пісні співала враз із хором уся публіка. Закінчено концерт відспіванням „Ще не вмерла України“.

Осип Стеткевич.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Вражіння з свята Української Жінки.

За старанням діттройської філії Союзу Українок Америки відбулось у нас 20. серпня ц. р. в Бродвей Парку свято Української Жінки. Свято випало дуже гарно. Хоч була непевна погода, бо дощ падав до полудня, то люди не залякалися тим, а такі прийшли громадою на те свято. Комітет подбав про це, щоб влаштувати щось нове, й улажено виставу українського мистецтва, на котру експонати спроваджено від головної централі Союзу Українок Америки. Та вистава була улажена під шатрами. Своїм виглядом вона всіх притягала до себе. Там були також виставлені твори українських письменниць і українські журнали, деякі досить старі. В інших шатрі була влаштована українська гостиниця. Прикрашена українськими вишивками, вона робила гарне вражіння і притягала людей, де вони могли собі замовляти різні чисто українські страви. Обслуговували члениці, убрані в українські строї.

На сні було кількості людей, переважно молоді. Настрій був суто родинний. Присутні приймали виконувачі точки програми з молодечим ентузіазмом.

„А в мене — говорив мені п. Гайворонський — дуже цікава річниця. Саме 25 років тому я диригував на концерті у Львові великим хором учителів. Тогож самого дня проголошено в Австрії війну і ми пішли битися“.

Тут іще треба сказати, що п. Мирослав Желехівський є

В 2. год. відправив о. д-р оплесками. Накінець виступили Тиханський в асист. о. По-буцького і о. Головка моделю за український нарід. Та-кож усі три отці виголосили підчас молебня гарні патріотичні проповіді. Співав хор ім. Котляревського під упра-вою п. Л. Нахвостача. Зараз по богослужінні почалась на-площі збірка члениць С. У. А. В одностроях вони устави-лись в чвірки і рушили походом перед п'ялформу, де мала відбутись програма. Перед п'ялформою, на якій сиділи почесні гості, цей похід вла-штував дефіляду. В часі по-ходу мандолінової оркестра „Бо-ян“ грала марш Союзу Украї-нок. Члениць С. У. А. під у-правою пані Шустакевич від-співали цей гимн. Голова фі-лії С. У. А., П. Ганиш, привита-ла всіх присутніх і річево по-яснила ціль цього свята. В своїй промові згадала, як ба-гато праці на еміграції вло-жила українська жінка в ор-ганізоване українське життя, зокрема в Союз Українок. Со-правною співачка, пані С. Цимбаліст, відспівала в су-проводі мандолінової орх-естри дві пісні: „Місяцю ясний“ і „Ой, казала мені мати“. Го-лосом вона чарувала приви-них.

Головна організаторка С. У. А., пані Штогрин з Філа-дельфії, виголосила добре об-думаний реферат. Вона зясу-вала роль української жінки в державних справах України, почавши від княгині Ольги та до козацької доби. Накінець вона закликала українське жі-ноцтво, щоб вступало в ряди Союзу Українок Америки. Ці промови вислухали прихв'яз з великою увагою.

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

Опісля виступив іще д-р Кібізей і зложив привіт від діттройської громади і разом підкреслив ту добру роботу, яку жінки довершують, вла-штуваючи ось такі дні Української Жінки. Далі виступила з промовою визначна місцева американка, пані Кеседі, і роз-казала про ту добру суспіль-ну роботу, яку виконує Со-юз Українок в Америці, а та-кож розказала чимало про український нарід. Видно бу-ло, що тою справою цікавить-ся і знає про неї чимало.

Члениць С. У. А. в супроводі мандолінової оркестри під у-правою пані Ю. Шустакевиче-вої виконали маршові вправи, як також вправи з жовто-си-німи лентами і закінчили ті вправи символічним образом. Прихв'яз цей виступ і уклад образу нагородили рісними кож-...

ПОЗІР! САВТ ДІРФІЛД, МАСС., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ГАЛИЦЬКА СІЧ
ВІДІЛ 207. Українського Народного Союзу
ваштовується

СОЮЗОВЕ СВЯТО
ДВАЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СВОГО ВІДІЛУ,
сполучений з 45-літнім ювілеєм Батька Союзу
В НЕДІЛЮ, 10. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 10, 1939)

В годині 10. рано відправиться Служба Божа і панакхда за по-мерлих членів в місцевій українській церкві в Дірфілді, Масс.
Зараз по відправі всі відіуть на площу грім. В. Гудини в Pine Nook, So. Deerfield, Mass.

Тут підніється Свято. Святочну промову виголосить грім. Н. Дали-ска, гол. рад. У. Н. Союзу з Бостон, Масс.
Програма складається з інтересних точок, як: співи, народні укра-їнські танки. Будуть промовляти урядники місцевого відділу.

Тому проситись всіх Союзонів та взагалі всіх українців з Голюк, Пітсфілд, Амгерст, Лудлов, Спрінгфілд, Масс., численно прийти та довідатись, хто той Батько Союз і що він дає для своїх членів. По програмі місцева забавка.

За порядком і чесну обслулу рунуть

Святочний Комітет.

ЗАПРОСИНИ НА ОСІННІЙ
РАДІО БАЛЬ-КОНТЕСТ
В БАЛЕВІЙ САЛІ WEBSTER HALL,
119 EAST 11th STREET, (between 3 & 4 Avenues) NEW YORK, N. Y.
В НЕДІЛЮ, 10. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 10, 1939)

Початок у годині 5. пополудні.
До танців буде пригравати побільшена оркестра Я. Снігура.
КОНТЕСТ КОЗАЦЬКИХ ТАНЦІВ ПОЧНЕТЬСЯ В ГОДИНІ 9.
Для гостей буде роздано 10 цінних нагород. Також будуть без перерви показувати рухові образи з різних підприємств, зібраних в околі Нью Йорку, як: Прогресу в Дені Матері, Дені Промишля, Пісик Тов. Ім. Шевченка, 350-літній роковини хрещення України, встановлення нових бан на першій св. Воло-димир в Нью Йорку, і нові філії для дітей. (Фільми будуть іти на балкони).

СПЕЦІАЛЬНА АТРАКЦІЯ: УКРАЇНСЬКІ АРТИСТИ З БРОДВЕЮ. КОЗАК КИБАЛКА.
Всіх Українців з близької і далекої запрошує на цей РАДІО БАЛЬ-КОНТЕСТ Балесний Комітет.

Kozak "Kibalka" will dance at the SURMA RADIO BALL.

